

BEREGNINGER SOM LIGGER TIL GRUNN FOR FORSLAGENE

I. Innledning

I fellesbrevet om sammenslåing av de to banksikringsfondene foreslår FNH og Sparebankforeningen at :

- Medlemmer av Sparebankenes Sikringsfond innrømmes en kompensasjon i form av avgiftsfrihet i 3 år på grunn av høyere kapitaliseringsgrad enn Forretningsbankenes Sikringsfond, jfr. pkt 5 i brevet.
- Det gjøres endringer i reglene for beregning av sikringsfondets størrelse og avgift, slik at grunnlaget knyttet til innskudd kun skal omfatte de innskudd som er garantert, jfr. pkt. 6 i brevet.

Beregninger som viser hvordan vi har kommet frem til forslaget om en overgangsperiode med avgiftsfrihet i 3 år for medlemmene av Sparebankenes Sikringsfond, er nærmere beskrevet nedenfor i pkt. II.

I pkt. III gis det nærmere omtale av hvilke konsekvenser forslaget om å justere beregningsgrunnlaget knyttet til innskudd, vil ha for størrelse og avgift til de respektive sikringsfond og for de to fond samlet.

II. Grunnlaget for 3 års overgangsperiode med avgiftsfrihet for dagens medlemmer av Sparebankenes Sikringsfond

Generelle forutsetninger

Beregningene som leder til forslaget om 3 års avgiftsfrihet forutsetter at forslaget om endringer i reglene for beregning av sikringsfondets størrelse og avgift omtalt i pkt. 6 i fellesbrevet blir gjennomført, se også pkt. III nedenfor. Beregningene forutsetter også at det ikke blir foretatt vesentlige utbetalinger fra fondene i perioden.

Det er videre lagt til grunn at DnB NOR, som på starttidspunktet for det nye fondet vil ha en fortid fra hver av de to banksikringsfondene, betaler en avgift basert på den forholdsvis fordelte av "forretningsbank"/"sparebank" på inngangstidspunktet. Enhver vekst i den nye bankenheten underlegges samme fordelingsbrøk. Dette innebærer at den således definerte "forretningsbankdelen" fortsetter å betale avgift i overgangsperioden, mens "sparebankdelen" gis avgiftsfrihet slik som for de øvrige sparebankene. I beregningene er det lagt til grunn at forretningsbank- og sparebankdelen har den samme veksten som øvrige forretningsbanker.

Beregningene tar videre utgangspunkt i at dagens medlemsmasse i Forretningsbankenes Sikringsfond, inkl. DnB, betaler avgift iht. dagens regelverk frem til og med 1. halvår 2004 og etter nytt regelverk (jfr. pkt. III) fra og med 2. halvår 2004. Når det gjelder Nordea, har konsernet i en børsmelding varslet en omorganisering som innebærer at Nordea Bank Norge vil bli omdannet til en filial. Dette vil ha som konsekvens at banken avslutter sitt ordinære medlemskap i Forretningsbankenes Sikringsfond. Tidspunktet er beheftet med noe usikkerhet,

Vedlegg 2 til brev fra FNH og Sparebankforeningen av 15.08.03

jfr. spesielt at det forutsetter at EUs forordning om europeisk selskap er på plass. Vi har valgt å legge til grunn at omdannelse vil skje med virkning fra årsskiftet 2005/2006. Derved er to scenarier åpne fra og med 2006: Nordea Bank kan velge å delta i den nye sikringsordningen gjennom "topping up", evt. tre helt ut av den norske sikringsfondsordningen. Begge alternativene er tatt med i beregningen for 2006, jfr. tabellen nedenfor.

Beregningene av fondets egenkapital tar utgangspunkt i regnskapstallene for de to sikringsfondene pr. 31.12.2002, men er justert på bakgrunn av halvårsregnskapene pr. 30.06.2003.

Det legges videre til grunn at de to banksikringsfondene fusjoneres med virkning fra medio 2004. Beregningene knyttet til overgangsperioden tar likevel utgangspunkt i forventet utvikling i de to fondene vurdert som selvstendig enheter også etter tidspunktet for sammenslåing, jfr. pkt. 5 i fellesbrevet.

Tidspunkt for fullt innbetalte fond

Beregningene presentert i tabellene nedenfor viser at Sparebankenes Sikringsfond ved den foreslåtte endringen i regelverket allerede i dag ville vært fullt innbetalt.

Sparebankenes Sikringsfond

	30:06:2003 Gjeldende grunnlag Mill.kr.	30:06:2003 Nytt grunnlag Mill.kr.
Krav til fondets størrelse	7 543	6 412
<i>Inngående egenkapital</i>	6 168	6 168
<i>Avgift</i>	514	514
<i>Finansresultat</i>	553	553
Utgående egenkapital	7 235	7 235
Underdekning/overdekning	- 308	823

Beregningene presentert i tabellen nedenfor for Forretningsbankenes Sikringsfond viser at dette fondet (vurdert som en selvstendig enhet) vil være fullt innbetalt innen 2006.

Forretningsbankenes Sikringsfond

	30:06:2003 Mill.kr.	2004 Mill.kr.	2005 Mill.kr.	2006 (A) Mill.kr.	2006 (B) Mill.kr.
Krav til fondets størrelse	8 187	6 119	6 474	5 801	4 833
<i>Inngående egenkapital</i>	3 264	4 227	5 021	5 796	5 796
<i>Avgift</i>	618	568	511	436	371
<i>Finansresultat</i>	345	226	264	301	299
Utgående egenkapital	4 227	5 021	5 796	6 532	6 466
Underdekning/overdekning	-3 960	-1 099	-679	731	1 633

(A) Basert på "topping up" for Nordeas norske filial

(B) Basert på at Nordea trekker seg ut av den norske sikringsfondsordningen ved overgang til filial

Tabellene sett i sammenheng viser at Sparebankenes Sikringsfond (vurdert som selvstendig enhet) etter den foreslåtte endring av beregningsgrunnlaget for innskudd, vil være fullt

Vedlegg 2 til brev fra FNH og Sparebankforeningen av 15.08.03

innbetalt tre år før Forretningsbankenes Sikringsfond (vurdert som selvstendig enhet), hhv. 2003 og 2006. Det er følgelig beregningene presentert i disse to tabellene som gir grunnlag for en 3 års overgangsperiode for dagens medlemmer i Sparebankenes Sikringsfond.

Nærmere om tekniske forutsetninger lagt til grunn for beregningene de enkelte kalenderår

a) Sparebankenes Sikringsfond

▪ 30.06.2003 – gjeldende grunnlag

Kravet til ansvarlig kapital etter gjeldende regler for *Sparebankenes Sikringsfond* er på kr. 7 543 mill. for 2003.

Pr. utgangen av 1. halvår 2003 var kapital situasjonen denne:

Egenkapital pr. 30.06.03	Mill. kr.
Inngående egenkapital	6 118
+ Avgift (innbet. 15.11.03)	514
+ Finansresultat 1. halvår	553
= Utgående egenkapital	7 235

Dette gir en beregnet *underdekning* for Sparebankenes Sikringsfond på kr. 308 mill. pr. 1. halvår 2003.

▪ 30.06.2003 – nytt grunnlag

Den foreslåtte endringen i beregningsgrunnlaget for sikringsfondets størrelse medfører en reduksjon på 15,0% i kravet til ansvarlig kapital i Sparebankenes Sikringsfond (vurdert som selvstendig enhet), jfr. pkt. III. Basert på dette vil kravet til ansvarlig kapital i Sparebankenes Sikringsfond bli redusert til kr. 6 412 mill.

Med den ovennevnte kapital situasjonen pr. 1. halvår 2003 gir dette en *overderdekning* for Sparebankenes Sikringsfond på kr. 823 mill.

▪ 2004 og fremover

Under forutsetninger om normal vekst i den nye justerte beregningsgrunnlaget, normal avkastning på den innbetalte kapitalen og ingen tap vil Sparebankenes Sikringsfond (vurdert som selvstendig enhet) være fullt innbetalt i overskuelig fremtid.

b) Forretningsbankenes Sikringsfond

▪ 30.06.2003

Kravet til ansvarlig kapital for *Forretningsbankenes Sikringsfond* er på kr. 8 187 mill. for 2003

Pr. utgangen av 1. halvår 2003 var kapital situasjonen denne:

Egenkapital pr. 30.06.03	Mill. kr.
Inngående egenkapital	3 264
+ Innbetalt avgift	618
+ Finansresultat 1. halvår	345
= Utgående egenkapital	4 227

Vedlegg 2 til brev fra FNH og Sparebankforeningen av 15.08.03

Dette gir en *underdekning* på kr. 3 960 mill. for Forretningsbankenes Sikringsfond pr. 1. halvår 2003.

▪ **2004**

Det legges som nevnt til grunn at de foreslåtte regelverksendringene trer i kraft pr. 30.06.04. Det medfører at kravet til ansvarlig kapital reduseres med 29,4% for Forretningsbankenes Sikringsfond (vurdert som selvstendig enhet) i forhold til tallene for 2003, jf. pkt. III. Det legges imidlertid også til grunn at beregningsgrunnlaget vil vokse fremover som følge av økte innskudd og økt beregningsgrunnlag for kapitaldekning. For medlemmene i Forretningsbankenes Sikringsfond er det lagt til grunn en årlig veksttakt i 2004 og fremover på 5,8% (gjennomsnittlig veksttakt for perioden 1999-2003). Basert på disse forutsetningene vil kravet til ansvarlig kapital i Forretningsbankenes Sikringsfond i 2004 være på kr. 6 119 mill.

I beregning av egenkapital pr. 31.12.04 legges det til grunn følgende forutsetninger:

- Sikringsfondsavgift beregnes etter gamle regler for 1. halvår og etter nye regler for 2. halvår 2004.
- Avgiften innbetales pr. 30.06.04
- Det legges til grunn en vekst i avgiften på 5,7% (gjennomsnittlig veksttakt for Forretningsbankenes Sikringsfond i perioden 1999-2003).
- Finansforvaltningen i 2. halvår 2003 gir et nullresultat (jfr. den gode utviklingen i 1. halvår)
- Finansforvaltningen i 2004 og fremover gir en avkastning på 5,0% p.a.

<u>Egenkapital pr. 31.12.04</u>	<u>Mill. kr.</u>
Inngående egenkapital	4 227
+ Avgift	569
+ Finansresultat	226
=Utgående egenkapital	5 021

Forretningsbankenes Sikringsfond (vurdert som en selvstendig enhet) får en beregnet *underdekning* ved utgangen av 2004 på kr. 1 099 mill.

▪ **2005**

Kravet til ansvarlig kapital for Forretningsbankenes Sikringsfond (vurdert som en selvstendig enhet) vil øke med 5,8% til kr. 6 474 mill.

I beregningen av egenkapitalen pr. 31.12.05 legges det til grunn de samme forutsetninger som for 2004 m.h.t. finansforvaltning og vekst i avgift.

<u>Egenkapital pr. 31.12.05</u>	<u>Mill. kr.</u>
Inngående egenkapital	5 021
+ Avgift	511
+ Finansresultat	264
=Utgående egenkapital	5 796

Beregnet *underdekning* ved utgangen av 2005 for Forretningsbankenes Sikringsfond (vurdert som en selvstendig enhet) er kr. 679 mill.

▪ 2006

Kravet til ansvarlig kapital reduseres pga. omdanning av Nordea Bank Norge til filial. Banken kan velge å delta i den nye sikringsordningen gjennom "topping up". I så fall vil kravet til ansvarlig kapital i Forretningsbankenes Sikringsfond bli redusert til kr. 5 801 mill. Hvis banken derimot skulle velge å trekke seg helt ut av ordningen vil kravet til ansvarlig kapital i sikringsfondet bli redusert til kr. 4 833 mill. I begge beregningene er det også for 2006 lagt inn en veksttakt i det underliggende kravet på 5,8 %.

I beregningen av egenkapitalen til Forretningsbankenes Sikringsfond (vurdert som en selvstendig enhet) pr. 31.12.06 legges det til grunn de samme forutsetninger som for 2004 og 2005 mht. finansforvaltning og vekst i avgift. Endringen for Nordea gir imidlertid redusert avgiftsinnbetaling og tilhørende finansresultat. I beregningen av avgiften for Nordea er det for øvrig ikke tatt hensyn til fradag i avgiften for den del av garantibeløpet som etter banksikringsloven § 2-10 annet ledd anses dekket under innskuddsgarantiordningen i hjemstaten.

Egenkapital pr. 31.12.06

	Inkl. "topping up" for Nordea	Uten Nordea
	Mill. kr.	Mill. kr.
Inngående egenkapital	5 796	5 796
+ Avgift	436	371
+ Finansresultat	301	299
= Utgående egenkapital	6 532	6 466

Ved utgangen av 2006 viser beregningene en *overdekning* for Forretningsbankenes Sikringsfond (vurdert som en selvstendig enhet) i forhold til minstekravet på hhv. kr. 731 mill. og kr. 1 633 mill. ved de to alternativene i forhold til Nordea.

III. Konsekvens av endrede beregningsregler

Formålet med dette punktet er å illustrere de økonomiske konsekvensene av en reduksjon i beregningsgrunnlaget til kun å omfatte garanterte innskudd, som foreslått i fellesbrevets pkt. 6.

Våre beregninger tar utgangspunkt i en undersøkelse som Kredittilsynet gjennomførte i 2001, basert på tall pr. 31.12.00. I undersøkelsen fremkommer innskudd etter kontienes størrelse (inntil kr. 250.000, kr. 250.000-2 mill. og over kr. 2 mill.), samt antall konti i de ulike saldoklassene for hhv. forretnings- og sparebanker. Vi er kjent med at Kredittilsynet nå arbeider med en ny oppdatert undersøkelse, men resultatene er ikke klare. Vi har i våre beregninger derfor lagt til grunn at andelen innskudd over kr. 2 mill. har vært stabil fra utgangen av 2000 frem til i dag.

Undersøkelsen til Kredittilsynet viste at 56 % av innskuddene i forretningsbanker og 31 % av innskuddene i sparebankene oversteg grensen på kr. 2 mill. for dekning under sikringsordningen. Undersøkelsen hadde imidlertid noen svakheter i forhold til det å avdekke andelen kundeinnskudd som er dekket under sikringsfondsordningen:

Vedlegg 2 til brev fra FNH og Sparebankforeningen av 15.08.03

- a) Tallene omfattet alle sektorer, slik at også innskudd fra innskyttere som ikke er dekket under ordningen var omfattet, dvs. innskudd fra:
- andre finansinstitusjoner
  - verdipapirfond og andre foretak for kollektiv investering
  - selskaper i samme konsern som medlemsinstitusjonen
- b) Undersøkelsen tok utgangspunkt i saldo pr. konto. Enkelté kunder vil ha flere konti i samme bank som må legges sammen ift. grensen på kr. 2 mill.

Den førstnevnte svakheten er trolig den viktigste. Ved hjelp av statistikk fra Norges Bank over innskudd etter innskytersektor, er det mulig å trekke ut innskudd som hhv. forretningsbanker og sparebanker har fra finansinstitusjoner, verdipapirfond og utenlandske banker, fra tallmaterialet til Kredittilsynet. Pr. 31.12.00 utgjorde slike innskudd for forretningsbanker og sparebanker hhv. kr. 118 mrd. og kr. 52 mrd.

For å gjøre beregningene enkle og oversiktlige legges det til grunn at alle innskudd fra de sektorene som trekkes ut er på kr. 2 mill. eller mer. Videre må det gjøres en forutsetning om hvor stor andel innskudd fra de aktuelle sektorene utgjør av innskudd over kr. 2. mill., for at man skal kunne trekke ut innskuddene som ikke skal telle med fra hhv. innskudd under og over kr. 2 mill. I våre beregninger er det lagt til grunn at innskudd fra sektorer som ikke er omfattet av sikringsordningen utgjør 10 % av antall innskudd over kr. 2 mill. Beregningene er relativt lite følsomme for endringer i forutsetningene nevnt i dette avsnittet.

Den andre svakheten i Kredittilsynets tallmateriale har trolig mindre betydning, og lar seg heller ikke korrigere ved hjelp av annen tilgjengelig statistikk.

Tabell: Beregnet andel innskudd i norske banker under/over NOK 2 mill fratrukket innskudd fra sektorer som ikke er omfattet av sikringsordningen, pr. 31.12.00

	Totale innskudd (Kredittilsynet)		Erdrag: Sektorer ikke er omfattet av ordningen	Anslag: Kundinnskudd omfattet av ordningen (FNH/Spb.for.)	
	Mill. kr.	Andel		Mill. kr.	Andel
Forretningsbanker					
Under kr. 2 mill.	214 488	44,0 %	3 580	207 328	56,1%
Over kr. 2 mill.	273 324	56,0 %	114 774	162 130	43,9 %
Sum	487 812	100,0 %	118 354	369 458	100,0 %
Sparebanker					
Under kr. 2 mill.	249 538	69,0 %	2 431	244 6756	78,9 %
Over kr. 2 mill.	112 215	31,0 %	49 294	65 352	21,1 %
Sum	361 753	100,0 %	51 725	310 028	100,0 %
Banker totalt					
Under kr. 2 mill.	464 026	54,6 %	6 011	452 003	66,5 %
Over kr. 2 mill.	385 539	45,4 %	164 068	227 483	33,5 %
Sum	849 565	100,0 %	170 079	679 486	100,0 %

Følgende sektorer er trukket ut: 210-219 Forretningsbanker, 250-259 Sparebanker, 310-319 Kredittforetak, 370-379 Finansieringsselskaper, 380 Verdipapirfond, 390-399 Andre finansielle foretak, ekskl hjelpeforetak, 391 Finansielle holdingselskaper, 410-419 Livsforsikringselskaper mv., 470-479 Skadeforsikringselskaper, 910-929 Utenlandske banker, 930-949 Utenlandske finansielle foretak.

Tabellén viser at andelen innskuddsmidler over kr. 2 mill. som inngikk i beregningsgrunnlaget for sikringsfondets størrelse og årlig sikringsfondsavgift pr. 31.12.00 utgjorde ca. 44 % for forretningsbanker og ca. 21 % for sparebanker. Vi har som nevnt lagt til grunn at andelen innskudd over kr. 2 mill. har vært stabil fra utgangen av 2000 frem til i dag.

Virkning på kravet til ansvarlig kapital i sikringsordningene

I forhold til beregningen av sikringsfondenes krav til ansvarlig kapital legges det til grunn at den aktuelle endringen i beregningsgrunnlaget for forretningsbankene medføre en reduksjon i *Forretningsbankenes Sikringsfonds* ansvarlige kapital på ca. 29 % i 2003, dvs. fra kr. 8 187 mill. til kr. 5 784 mill. Den samme prosentvise nedgang i kravet er benyttet i beregningene under pkt. II ovenfor.

Tilsvarende nedgang i kravet til ansvarlig kapital i *Sparebankenes Sikringsfond* i 2003 ville vært på ca. 15 %, dvs. fra kr. 7 543 mill. til kr. 6 410 mill.

Det *samlede kravet* til ansvarlig kapital i de to sikringsfondene ville bli redusert med ca. 23 % fra kr. 15 730 mill. til kr. 12 137 mill. med slik endring i beregningsgrunnlaget.

Virkning på avgiftnivå

For *forretningsbankene* vil en reduksjon av beregningsgrunnlaget knyttet til innskudd på 44 % medføre en nedgang i sikringsfondsavgiften på ca. 26 % basert på avgiftsgrunnlaget for 2003, dvs. fra kr. 618 mill. til kr. 457 mill. Den samme prosentvise nedgang i avgiftnivået er benyttet i beregningene under pkt. II ovenfor.

For *sparebankene* vil en reduksjon av beregningsgrunnlaget knyttet til innskudd på 21 % medføre en nedgang i sikringsfondsavgiften på ca. 15 % basert på avgiftsgrunnlaget for 2003, dvs. fra kr. 514 mill. til kr. 438 mill.

Den *samlede avgiften for de to sikringsfondene* i 2003 ville med den aktuelle endringen bli redusert med ca. 20 % fra kr. 1 211 mill. til 972 mill.

Denne reduksjonen i kravet til ansvarlig kapital og avgift gjør det mulig for de to foreninger å foreslå en overgangsperiode på tre år, jf. pkt. II ovenfor.